

INDICADORES DE COHESIÓN SOCIAL

METODOLOXÍA

A evolución da idea de cohesión social en Europa está estreitamente asociada cun sentido supranacional que busca evitar que se produzan desigualdades e brechas sociais insalvables, ademais de superar a pobreza, xa sexa dentro de cada país como entre os estados membros.

1. Obxectivos e utilidades

Os indicadores de cohesión social (indicadores de Laeken) foron definidos e estruturados en forma explícita como indicadores de resultados. É dicir, usámoslos cun obxectivo específico como é a medición de resultados sociais.

2. Ámbito de investigación

Ámbito poboacional

A poboación obxecto de investigación é a do conxunto de fogares privados que residen habitualmente en vivendas familiares principais e as persoas que conforman eses fogares.

Ámbito xeográfico

O ámbito xeográfico abarca todo o territorio galego.

Ámbito temporal

A periodicidade da estatística é anual.

3. Definicións e aspectos metodolóxicos

Actualmente temos 21 indicadores clasificados por orde de prioridade en dous niveis: primario e secundario, formados respectivamente por 12 e 9. Estes indicadores abranguen as categorías de ingreso, emprego, educación e saúde. Son os seguintes:

Indicadores primarios

Ingreso

1. Taxa de renda baixa despois das transferencias (limiar fixado no 60% da renda mediana)
 - 1a. Taxa de renda baixa despois das transferencias, por tipo de fogar
 - 1b. Taxa de renda baixa despois das transferencias, por intensidade do traballo dos membros do fogar
 - 1c. Taxa de renda baixa despois das transferencias, por actividade mais frecuente
 - 1d. Taxa de renda baixa despois das transferencias, por condición de tenencia da vivenda
2. Taxa de renda baixa despois das transferencias, valores ilustrativos
3. Distribución da renda (quintil 5/quintil 1)
4. Persistencia de renda baixa (tomando como base o 60% da renda mediana)
5. Brecha da renda baixa mediana (diferenza entre o ingreso mediano dos pobres e o limiar do 60% da renda mediana)

Emprego

6. Cohesión rexional (dispersión das taxas provinciais de emprego)
7. Taxa de desemprego de longa duración (porcentaxe da poboación activa que estivo desempregada polo menos 12 meses)
 - 8a. Nenos (0-17 anos) que viven en fogares nos que non traballa ningún dos seus membros
 - 8b. Adultos (18-59 anos) que viven en fogares nos que non traballa ninguén dos seus membros
12. Brecha de emprego dos inmigrantes.

Educación

9. Persoas que abandonan prematuramente o ensino e non seguen ningún tipo de educación o formación
10. Estudantes de 15 anos con baixo rendemento nas probas de lectura

Saúde

11. Esperanza de vida ao nacer

Indicadores secundarios

Ingreso

13. Dispersión en torno ao limiar de renda baixa
14. Taxa de renda baixa no momento determinado
15. Taxa de renda baixa antes das transferencias, por sexo
16. Coeficiente de Gini
17. Persistencia da renda baixa (tomando como base o 50% da renda mediana)
18. Traballadores en risco de pobreza

Emprego

19. Proporción do desemprego de longa duración
20. Taxa de desemprego de moi longa duración (porcentaxe da poboación activa que estivo desempregada polo menos 24 meses)

Educación

21. Persoas con baixos niveis educativos

Definicións :

Ingreso equivalente: é o ingreso medio mensual do fogar dividido entre o número de unidades de consumo (u.c.). O número de unidades de consumo nun fogar (u.c.) calcúlase como a suma do peso que se adxudica a cada membro. Os pesos adxudícanse do seguinte xeito:

Primeiro adulto	→	1
Segundo adulto e seguintes (persoas de 14 o máis anos)	→	0,5
Menores de 14 años	→	0,3

Taxa de risco de pobreza : é un indicador de pobreza relativa, é a porcentaxe de persoas cun ingreso equivalente inferior ao limiar do risco de pobreza, que se establece no 60% da renda mediana equivalente (de todas as persoas).

Limiar de pobreza: proporciona o 60% da renda mediana equivalente. Como ingreso equivalente de cada persoa tómase o ingreso equivalente do fogar ao cal pertencen.

A distribución da renda S80/S20: permite examinar a posición relativa do quintil máis pobre da poboación na distribución do ingreso con relación ao quintil máis rico. A fórmula de cálculo é a seguinte

$$\frac{S_{80} = \frac{\sum_{\text{personas con PQB}=5} (\text{pesos}'i * (\text{EQ_INC})i)}{\sum_{\text{personas con PQB}=5} \text{pesos}'i}}{S_{20} = \frac{\sum_{\text{personas con PQB}=1} (\text{pesos}'i * (\text{EQ_INC})i)}{\sum_{\text{personas con PQB}=1} \text{pesos}'i}}$$

sendo:

EQ_INC os ingresos equivalentes (“equivalent incomes”)

PQB o quintil

O coeficiente de Gini : permite considerar a distribución do ingreso na súa totalidade. Proporciona a relación entre as partes acumulativas da poboación distribuída segundo a súa renda e as partes acumulativas do total da súa renda. É o índice máis utilizado para medir a concentración dunha distribución de rendas entre os membros dun colectivo. Para o seu cálculo utilízase o ingreso equivalente por persoa sendo este o ingreso equivalente do fogar ao que pertence.

A fenda (desfase) relativo da renda baixa mediana: mide como son de distantes os ingresos das persoas en risco de pobreza respecto do limiar do 60% da mediana de ingresos. Noutras

palabras, defínese como a diferenza entre o limiar e a mediana dos ingresos por unidade de consumo das persoas que se atopan por debaixo dese limiar, expresado como unha porcentaxe do limiar de pobreza.

$$\text{Brecha pobreza} = \frac{(\text{Limiar}) - (\text{Mediana _ Pobres})}{\text{Limiar}} \qquad \text{Limiar} = 60\% \text{ Mediana}$$

cohesión rexional: mide a dispersión das taxas rexionais de emprego na Unión Europea. No caso de Galicia, para calculalo, utilizamos o coeficiente de variación das taxas provinciais de emprego. Calculamos, para cada ano, a desviación típica das taxas de cada provincia así como o promedio das taxas destas mesmas provincias. O cociente entre ambos dá como resultado o coeficiente de variación de Pearson que é o que mide o grado de dispersión das taxas provinciais.

C.V= desvest/ promedio

Taxa de desemprego de longa duración: porcentaxe da poboación activa que estivo desempregada polo menos 12 meses.

% de desemprego de longa duración= (parados de longa duración/ poboación activa) * 100

Taxa de desemprego de moi longa duración: porcentaxe da poboación activa que estivo desempregada polo menos 24 meses.

Proporción de desemprego de longa duración: cociente entre o número de parados de longa duración e o número total de parados multiplicado por 100.

%desemprego de longa duración= nº parados longa duración/ nº total de parados

Brecha de emprego dos inmigrantes: refírese aos problemas de emprego da poboación inmigrante. Dados os datos dos que dispoñemos decidimos calcular un cociente entre o número de estranxeiros en alta laboral afiliados á seguridade social en Galicia e o número de estranxeiros en idade de traballar existentes no Padrón municipal de habitantes na nosa Comunidade Autónoma.

Persoas que abandonan prematuramente o ensino e non seguen ningún tipo de educación ou formación: proporción de xente nova (entre 18 e 24 anos) que non segue estudos nin formación e cuxo nivel de estudos non sobrepasa a educación secundaria inferior.

Estudiantes de 15 anos con baixo rendemento en probas de lectura : este indicador aborda o problema dos estudantes con niveis deficientes de lectura, medidos cos instrumentos desenvolados polo Programa Internacional de Avaliación de Estudantes (PISA) da Organización de Cooperación e desenvolvemento económico OCDE, que avalía os coñecementos adquiridos e as habilidades desenvoladas polos estudantes.

Persoas con baixos niveis educativos. refírese aos adultos de entre 25 e 65 anos que sómente completaron o primeiro ciclo de ensino secundario (este ciclo correspóndese co nivel 2 da clasificación Internacional Normalizada da Educación CINE 1997).

Esperanza de vida ao nacer: é unha estimación do promedio de anos que viviría un grupo de persoas nadas no mesmo ano se os movementos na taxa de mortalidade da rexión avaliada se mantiveran constantes. É a idade que se espera que en media chegue acadar un recém nacido. Sintetiza distintos factores, dende o nivel socioeconómico ata o acceso á atención médica.

4. Presentación de resultados

Na páxina web do IGE presentaranse os resultados anuais para Galicia e provincias, ofrecendo datos por sexo e idade nos casos nos que sexa posible e cunha actualización continua.